

isolation til navnlig de allermest alvorlige forbrydelser (lovovertrædelser, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, samt forsætlige overtrædelser af straffelovens kapitler 12 eller 13) suppleret med en række forbrydelser, hvor der efter udvalgets opfattelse kan påvises et særligt efterforskningsmæssigt behov for isolation (overtrædelser af straffelovens § 125, stk. 2, § 228, § 230, § 260, § 261, § 266, § 281 eller § 282 og forsætlige overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, lovgivningen om euforiserende stoffer eller udlændingelovens § 59, stk. 7, nr. 1-5).

Den opstillede model indebærer bl.a., at der ikke kan ske varetægtsfængsling i isolation f.eks. i sager om overtrædelse af straffelovens § 244 (simpel vold) eller i sager om overtrædelse af straffelovens bestemmelser om berigelseskriminalitet, medmindre der er tale om tyveri, underslæb, bedrageri, mandatsvig eller skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed.

Justitsministeriets Forskningsenhed har på udvalgets foranledning foretaget en beregning med hensyn til en sådan regel på grundlag af de nugældende strafferammer sammenholdt med antallet af afsluttede isolationsfængslinger i 2004. Beregningerne viser, at den opstillede model for en skærpelse af kriminalitetskravet ville medføre en relativt begrænset reduktion på 2-6 pct. i det samlede antal isolationsdage. Den begrænsede effekt må ses i lyset af, at der allerede i dag kun i begrænset omfang sker varetægtsfængsling i isolation i sager, hvor der rejses sigtelse for mindre alvorlig kriminalitet.

Der henvises til betænkningens side 107-108 og 143-147 samt betænkningens bilag 10.

4.2.3. Indikationskravet

For så vidt angår kravet til indikationen, dvs. kravet til indgrebets betydning for efterforskningen, har Strafferetsplejeudvalget overvejet, om dette krav bør skærpes. Dette kunne ske gennem en skærpelse af kravet om »bestemte grunde« (indikationens grundlag) til f.eks. et krav om »sikkert grundlag« el.lign. En skærpelse kunne også ske ved en indsnævring af de tilfælde af vanskeliggørelse af forfølgningen (indikationens indhold), som kan danne grundlag for isolation, f.eks. ved at stille krav om, at efterforskningen vanskeliggøres på afgørende måde eller ved at foretage en begrænsning til særligt kvalificerede tilfælde af kollusion, f.eks. vidnetrusler el.lign.

En skærpelse af kravet til indikationens grundlag er efter udvalgets opfattelse imidlertid ikke hensigtsmæssig, idet der i den tidlige fase af efterforskningen, hvor behovet for isolation typisk er størst, ofte må

bygges på et relativt begrænset oplysningsgrundlag. Heller ikke en skærpelse af kravet til indikationens indhold kan udvalget anbefale, idet udvalget finder det nødvendigt, at isolation fortsat kan anvendes ikke kun for at modvirke vidnetrusler, men også for at modvirke afstemning af forklaringer mellem flere gerningsmænd mv.

Der henvises herom til betænkningens side 109-110.

4.2.4. Proportionalitetskravet mv.

Strafferetsplejeudvalget har desuden overvejet, om det særlige proportionalitetskrav med hensyn til isolation, der følger af retsplejelovens § 770 b, bør skærpes.

Det gældende proportionalitetskrav i § 770 b er opdelt i tre led, således at isolation kun må anvendes, hvis formålet ikke kan nås ved mindre indgribende foranstaltninger (nr. 1), indgrebet ikke står i misforhold til sagens betydning mv. (nr. 2), og sagen fremmes med den fornødne hurtighed (nr. 3).

Om opnåelse af formålet med mindre indgribende foranstaltninger (§ 770 b, nr. 1) har udvalget bl.a. anført, at en række praktiske forhold har betydning for, om de i retsplejelovens § 770 b, nr. 1, mindre indgribende foranstaltninger er et reelt alternativ til isolation. F.eks. kan fordeling af flere sigtede på flere arresthuse indebære et betydeligt ressourceforbrug, ligesom effektiviteten heraf afhænger af de praktiske forhold i de pågældende arresthuse. Endvidere vil restriktioner i form af brev- og besøgskontrol ikke være effektive, hvis arrestanten i øvrigt har fællesskab med andre, som ikke er undergivet lignende restriktioner, og som kan formodes at ville bistå arrestanten med at kommunikere med omverdenen. Endelig vil ingen af de nævnte mindre indgribende foranstaltninger virke efter hensigten, hvis arrestanten – og eventuelt medsigtede – ved anbringelse i fællesskab kan få adgang til at benytte indsmuglede mobiltelefoner i arresthuset.

Efter udvalgets opfattelse må spørgsmålet om, hvornår formålet kan tilgodeses ved mindre indgribende foranstaltninger, bero på en konkret vurdering af den foreliggende situation og de praktiske muligheder i hvert enkelt tilfælde. Det er på den baggrund næppe muligt mere præcist at angive, hvornår mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige, og udvalget har derfor ikke fundet grundlag for at skærpe reglen om mindre indgribende foranstaltninger.

Udvalget har heller ikke fundet grundlag for en skærpelse, hvorefter der ved reglens anvendelse i alle tilfælde skal bortses fra betydningen af praktiske forhold, herunder geografiske forhold og forholdene i lo-